অসম বিধান সভা
তৰাবিহীন প্ৰশ্ন নং-৪৫৫
উত্তৰ দানৰ তাৰিখ ২৩-০৭-২০২৬
***

বিষয়ঃ **চুবুৰীয়া ৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে বেপাৰ আৰু বাণিজ্যিক কাৰ্য্যালয় ।**

বিধায়কঃ শ্ৰী **ৰেকিবুদ্দিন আহমেদঃ**

মাননীয় **এক্ট ইষ্ট পলিচি এফিয়াৰচ্** বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনেঃ

ক) ASEAN, BBIN আৰু BIMSTECৰ ভিতৰত কোনবোৰ দেশ অন্তৰ্ভূক্ত হৈ আছে ? এই দেশসমূহৰ সৈতে অসমৰ যোগাযোগ, শিক্ষা, বাণিজ্য, সাংস্কৃতিক সম্বন্ধ ভাল কৰিবৰ বাবে কি কি পদক্ষেপ লোৱা হৈছে, বিতংকৈ জনাব ।

খ) অসমৰ সীমাৰ সৈতে সংলগ্ন চুবুৰীয়া ৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে বেপাৰ-বাণিজ্যৰ বাবে ক'ত ক'ত Land Port আছে জনাব । ২০১৬ৰ পৰা এতিয়ালৈকে এনে Land Portৰ জৰিয়তে হোৱা বেহা-বেপাৰৰ পৰিমাণ, মানুহ অহা-যোৱা কৰাৰ বৰ্ষভিত্তিক তথ্য দাখিল কৰিব ।

গ) অসমত বৰ্তমান কোন কোন দেশৰ ভিছা প্ৰদান কেন্দ্ৰ আছে ? কেতিয়া এই কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল ? ইয়াৰ উপৰিও অন্য দেশলৈ যোৱাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ভিছা প্ৰদানৰ বাবে নতুনকৈ এনে কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ কিবা পৰিকল্পনা আছে নেকি জনাব ।

ঘ) অসমত বৰ্তমান কোন কোন দেশৰ বাণিজ্যিক কাৰ্য্যালয় আছে ? এনে কেন্দ্ৰৰ জৰিয়তে কি কি কাম কৰা হয় ? নতুনকৈ আৰু কোনো অন্য দেশে এনে কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰাৰ পৰিকল্পনা লৈছে নেকি জনাব ।

উত্তৰঃ

মাননীয় প্ৰাচ্য ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা বিভাগ (Act East Policy Affairs Department) ৰ **মন্ত্ৰী শ্ৰীযুত বিমল বড়া দেৱে** উত্তৰ দিব–

প্ৰশ্ন নং(ক) উ: ASEAN, BBIN আৰু BIMSTEC ৰ ভিতৰত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ থকা দেশবোৰ হ'ল –

ASEAN ব্লকৰ দেশসমূহ - মালয়েছিয়া, ইণ্ডোনেছিয়া, ফিলিপাইন, কম্বোডিয়া, ব্ৰুনেই , লাওছ , ম্যানমাৰ , ছিংগাপুৰ , থাইলেণ্ড ,ভিয়েটনাম আৰু তিমুৰ-লেষ্টে (১১ খন দেশ)
BBIN ব্লকৰ দেশসমূহ – বাংলাদেশ, ভুটান, নেপাল আৰু ভাৰত (৪ খন দেশ)
BIMSTEC ব্লকৰ দেশসমূহ: ভূটান, বাংলাদেশ, ম্যানমাৰ, শ্ৰীলংকা, থাইলেণ্ড নেপাল আৰু ভাৰত (৭ খন দেশ)

এই দেশ সমুহৰ সৈতে অসমৰ যোগাযোগ, শিক্ষা, বাণিজ্য, সাংস্কৃতিক সম্বন্ধ ভাল কৰিবৰ বাবে তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে পদক্ষেপ লোৱা হৈছে :

(১) প্ৰাচ্য- ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা বিভাগ (Act East Policy Affairs Department)-ৰ প্ৰচেষ্টাত ২০১৭ চনত বাংলাদেশৰ সহকাৰী উচ্চ আয়ুক্তৰ কাৰ্য্যালয় আৰু ২০১৮ চনত ভূটানৰ কন্‌চুলেট গুৱাহাটীত স্থাপন কৰা হয় ।অসম চৰকাৰে এই বিভাগৰ যোগেদি সময়ে সময়ে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ এক্ট ইষ্ট পলিচিৰ অধীনত লোৱা আঁচনি সমূহৰ ৰূপায়ণত সংশ্লিষ্ট বিভাগ/ সংস্থানৰ সৈতে সমন্বয়ৰে কাম কৰে।

(২) GIS–Advantage Assam 2018- 1.0 ৰ অন্তৰ্গত (০৪/০২/২০১৮ তাৰিখে) ভাৰতৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্যসমূহৰ লগত দক্ষিণ পূৱ এছিয়াৰ দেশসমূহৰ অৰ্থনৈতিক সম্পৰ্কৰ বিষয়ে এখনি বিশেষ সভা অনুস্থিত হৈছিল। এই সভাত বাংলাদেশ, ভূটান আৰু ৩ খন ASEAN ৰাষ্ট্ৰৰ মন্ত্ৰীৰ লগত NITI AAYOG-ৰ মুখ্য কাৰ্য্যবাহী বিষয়া (CEO) প্ৰমুখ্যে আন আন উচ্চ পদষ্ঠ বিষয়া উপস্থিত আছিল। এই সভাত ASEAN আৰু BBN দেশসমূহৰ লগত ঘনিষ্ঠ সম্পৰ্ক গঠন কৰাৰ বিষয়ে বিভিন্ন আলোচনা হয় ।

(৩) প্ৰাচ্য- ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা বিভাগ (Act East Policy Affairs Department)-ৰ লগতে বৈদেশিক পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয় আৰু ইণ্ডিয়া ফাউণ্ডেশ্যনৰ উদ্যোগত ২০১৯ চনৰ ৩ ফেব্ৰুৱাৰীৰ পৰা ৭ ফেব্ৰুৱাৰীলৈ ২য় ASEAN INDIA YOUTH SUMIT ৰ আয়োজন কৰিছিল ।

(৪) প্ৰাচ্য- ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা (Act East Policy Affairs Department) বিভাগে ২০১৯ চনৰ ৫ ফেব্ৰুৱাৰীত অসমৰ সেই সময়ৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ৰ সৈতে ASEAN আৰু

BBN দেশসমূহৰ ৰাষ্ট্ৰদূত আৰু উচ্চায়ুক্ত আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰতিনিধিৰ সকলৰ লগত এখন ঘূৰণীয়া মেজমেল অনুষ্ঠিত কৰিছিল । এই সন্মিলনত উত্তৰ পূৱ ভাৰতৰ সৈতে ASEAN আৰু BBIN দেশসমূহৰ বাণিজ্যিক আৰু সাংস্কৃতিক সম্পৰ্ক উন্নত কৰণৰ পথ আৰু উপায় সমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছিল ।

(৫) ২০১৯ চনৰ ১৮ ৰ এপ্ৰিল পৰা ২০ এপ্ৰিললৈ অনুষ্ঠিত হোৱা নৰম বাংলাদেশ ভ্ৰমন আৰু পৰ্য্যটন মেলাত প্ৰাচ্য- ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা বিভাগে (Act East Policy Affairs Department) অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। এই বিভাগৰ সৌজন্যত কিছু সংখ্যক অসমৰ ব্যক্তিগত স্বাস্থ্য সেৱা প্ৰতিষ্ঠান আৰু ব্যক্তিগত উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠানে উক্ত মেলাত অংশ গ্ৰহণ কৰে। এই প্ৰতিষ্ঠান সমূহে বাংলাদেশৰ ব্যক্তিগত অনুষ্ঠানৰ সৈতে কেইবাখনো B2B বৈঠকত মিলিত হয় । উক্ত মেলাত অসমৰ স্বাস্থ্য পৰ্য্যটন (Medical Tourism) আৰু শিক্ষা খণ্ডৰ পৰ্য্যটন (Education based Tourism)ক উত্তৰণ (Promotion) কৰাৰ লক্ষ্য সৰোগত কৰিছিল। তদুপৰি এই বিভাগৰ অধীনত "Prospects of Medical Tourism in Assam"শীৰ্ষক এখন চেমিনাৰ অনুষ্ঠিত হৈছিল ।

(৬) সীমান্ত হাটৰ (Border Haat) ইণ্ডো-বাংলাদেশ যুটীয়া সমিতিৰ দ্বিতীয় বৈঠক চিলেটত (বাংলাদেশ) ২০১৯ চনৰ ২৩ আৰু ২৮ এপ্ৰিলত অনুষ্ঠিত হৈছিল। এই বিভাগৰ এগৰাকী উপ-সচিবে ভাৰতৰ সজাতি দলক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। এই বৈঠকত ৬ খন নতুন সীমান্ত হাটৰ অৱস্থান সম্পৰ্কে চূড়ান্ত কৰিছিল। এই বিভাগৰ প্ৰচেষ্টাত ধুবুৰী জিলাৰ সত্ৰশাল আৰু কৰিমগঞ্জ জিলাৰ লাটুত দুখনকৈ সীমান্ত হাট কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল । এই সীমান্ত হাট সমূহে দুই দেশৰ পিচপৰা অঞ্চলৰ জনসাধাৰণৰ পৰম্পৰাগত বজাৰৰ ব্যৱস্থাক উন্নীতকৰণৰ লগতে দুই দেশৰ জনসাধাৰণৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ উন্নতি সাধন কৰিব ।

(৭) প্ৰাচ্য- ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা বিভাগ (Act East Policy Affairs Department)-ৰ উদ্যোগত ২০১৯ চনৰ ২৬ জুন'ৰ পৰা ৫ জুলাইলৈ অসম বিধান সভাৰ ১৫ জন মাননীয় সদস্য, ১৩ জন আই এ এছ আৰু এ চি এছ বিষয়া আৰু আন ২ জন বিষয়াৰ বাংলাদেশ আৰু ম্যানমাৰ বাছ ভ্ৰমণৰ ("সম্পৰ্ক যাত্ৰা") আয়োজন কৰা হৈছিল । এই "সম্পৰ্ক যাত্ৰা"ৰ উদ্দেশ্য আছিল এই দেশসমূহক অসম ৰাজ্য আৰু বৃহত্তৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰতি সংবেদনশীল কৰা, এই অঞ্চলটোৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ সম্ভাৱনাৰ প্ৰতি সংবেদনশীল কৰা, আৰু লগতে এই দেশসমূহৰ উদ্যোগ সম্প্ৰদায় আৰু ৰপ্তানিকাৰকৰ সৈতে বৈঠকত লিপ্ত হোৱা। বাছ ভ্ৰমণে প্ৰায় সকলো উল্লেখিত লক্ষ্য সম্পন্ন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। বাছ ভ্ৰমণৰ ফলত বাংলাদেশ আৰু ম্যানমাৰৰ সৈতে সম্পৰ্ক অধিক আগুৱাই নিয়াৰ বাবে এখন কংক্ৰিট ৰোড মেপ তৈয়াৰ কৰা হৈছিল ।

(৮) বাংলাদেশৰ ৫০ তম স্বাধীনতা বৰ্ষ আৰু ভাৰতৰ "আজাদি কা অমৃত" মহোৎসৱ উপলক্ষে বাংলাদেশৰ ১৫ জন মুক্তিযোদ্ধা, ৬ জন সাংবাদিক আৰু ৪ জন যুৱ প্ৰতিনিধিয়ে বাংলাদেশ চৰকাৰৰ উচ্চায়ুক্ত, ভাৰত চৰকাৰৰ বৈদেশিক পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয় আৰু অসম চৰকাৰৰ যৌথ সহযোগত ২০২২ চনৰ ১৬ ৰ পৰা ২০ জুনলৈ অসম ভ্ৰমণলৈ আহে। তেখেত সকলে গুৱাহাটী আৰু ইয়াৰ সমীপৱৰ্তী অঞ্চলৰ ধৰ্মীয়, সাংস্কৃতিক, ঐতিহাসিক স্থান সমূহৰ লগতে বিভিন্ন পৰ্যটন স্থলি সমুহ পৰিদৰ্শন কৰে। ভ্ৰমনসূচীৰ অন্তিম দিনত অতিথি সকলে গুৱাহাটী স্থিত ৰাজ্যিক অতিথিশালাত মাননীয় অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী, বিভাগীয় মন্ত্ৰীৰ লগতে মুখ্য সচিব আৰু বিভিন্ন উচ্চপদস্থ বিষয়া সকলৰ লগত মত বিনিময় কাৰ্যক্ৰমত অংশগ্ৰহণ কৰে। এই কাৰ্যসূচীৰ জৰিয়তে দুয়োখন দেশৰ মাজত সাংস্কৃতিক সম্পৰ্ক সুগম আৰু সুদৃঢ় হোৱাৰ পথ প্ৰশস্ত হয়।

(৯) ৩০ বছৰীয়া ভাৰত আৰু ASEAN দেশসমূহৰ বন্ধুত্বৰ চিন স্বৰূপে ২৭ মে' ২০২২ ত "Act East Through Northeast" সন্মিলন খন গুৱাহাটীত অনুষ্ঠিত হয়। এই সন্মিলনখন প্ৰাচ্য- ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা বিভাগে (Act East Policy Affairs Department) ভাৰত চৰকাৰৰ বৈদেশিক মন্ত্ৰালয়ৰ সহযোগত অনুষ্ঠিত কৰে । এই সন্মিলন খনত অসমৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীকে ধৰি অসম চৰকাৰৰ বহু কেইজন মন্ত্ৰী, আমোলা, ভাৰত চৰকাৰৰ বিত্ত মন্ত্ৰীকে আদি কৰি কেইবাজনো কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে। এই সন্মিলন খনত, ASEAN দেশ সমূহৰ ৰাষ্ট্ৰদূত আৰু উচ্চায়ুক্তই উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ সৈতে ASEAN দেশসমূহক কেনেকৈ পথ, ৰেলপথ, জলপথ, বায়ুপথ আৰু গোলকীয় তথ্য পথৰ জৰিয়তে সুচল যোগাযোগ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰি সেই বিষয়ে বিতং ভাৱে আলোচনা কৰা হয়। ইয়াৰ উপৰিও উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ লগত ASEAN দেশ সমূহৰ ১) পৰ্যটন উদ্যোগ ২) চাহ উদ্যোগ ৩) বস্ত্ৰ উদ্যোগ আৰু এই অঞ্চলত উৎপাদিত বিভিন্ন সামগ্ৰী যেনে, বাঁহ, নহৰু আদিৰ ৰপ্তানিৰ বিষয়ে বিশদ পৰ্যালোচনা হয়।

(১০) প্ৰাচ্য- ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা বিভাগে (Act East Policy Affairs Department) ভাৰত চৰকাৰৰ বৈদেশিক মন্ত্ৰালয় আৰু এছিয়ান কনফ্লুৱেন্সৰ সহযোগত গুৱাহাটীত পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে আন্তৰ্জাতিক "NADI 3.0"সন্মিলন বংগোপ উপসাগৰীয় আৰু দক্ষিণ-পূব এছিয়াৰ দেশসমূহৰ মাজত জল ব্যৱস্থাপনা, সংৰক্ষণ আৰু সম্পদ হিচাপে ব্যৱহাৰৰ প্ৰত্যাহ্বান আৰু সম্ভাৱনা সমূহৰ আলোচনাৰ বাবে ২৮ আৰু ২৯ মে', ২০২২ ত দুদিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে অনুষ্ঠিত কৰে। সন্মিলনখনৰ লক্ষ্য হৈছে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল আৰু অসমক কেন্দ্ৰবিন্দু হিচাপে লৈ বংগোপ উপসাগৰীয় অঞ্চল আৰু দক্ষিণ-পূব এছিয়াৰ সৈতে আঞ্চলিক সহযোগিতাৰে এক সামূহিক দৃষ্টিভংগী গ্ৰহণ কৰা । এই আন্তৰ্জাৰ্তিক

নদী সম্মিলনৰ উদ্বোধনী অনুষ্ঠানত ভাৰতৰ বৈদেশিক পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰী ডঃ এছ জয়শংকৰ, বাংলাদেশৰ বৈদেশিক মন্ত্ৰী ডঃ এ কে আব্দুল মমেন, থাইলেণ্ডৰ বৈদেশিক পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰী ডন প্ৰমুৱাইনাই, মুখ্যমন্ত্ৰী ডঃ হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মা, সেই সময়ৰ বিভাগীয় মন্ত্ৰী চন্দ্ৰমোহন পাটোৱাৰী উপস্থিত থাকে।

(১১) প্ৰাচ্য- ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা বিভাগে (Act East Policy Affairs Department) উচ্চ শিক্ষাৰ বিভাগ, চিকিৎসা শিক্ষা আৰু গৱেষণা বিভাগ আৰু প্ৰযুক্তি শিক্ষাৰ দৰে বিভাগসমূহক উৎসাহিত কৰিছে যাতে তেওঁলোকে এক নীতি আৰু তাৰপিছৰ কেবিনেট প্ৰস্তাৱ প্ৰস্তুত কৰে , য'ত ASEAN আৰু BBIN (বংলাদেশ, ভুটান আৰু নেপাল) দেশৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ৰাজ্যৰ ইঞ্জিনিয়াৰিং, চিকিৎসা আৰু অন্যান্য প্ৰফেছনেল প্ৰতিষ্ঠানসমূহত পঢ়িব পাৰে ।

(১২)প্ৰাচ্য- ভিত্তিক কাৰ্য্য নীতি পৰিক্ৰমা বিভাগে (Act East Policy Affairs Department) নেপাল, ভূটান, বাংলাদেশ আৰু ম্যানমাৰৰ সৈতে অঞ্চলটোৰ সৰ্বাংগীন বিকাশৰ বাবে অৰ্থনৈতিক কৰিডৰ পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যকৰী কৰাৰ বাবে **১৬ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০২৪** তাৰিখে গুৱাহাটীৰ হোটেল ৰেডিছন ব্লুত **"এক্ট ইষ্ট থ্ৰু অসম: কানেক্টিভিটি কনক্লেভ"**নামৰ কাৰ্যক্ৰম এখন আয়োজন কৰে। উক্ত সন্মিলনত কেইবাজনো আমন্ত্ৰিত অংশীদাৰৰ সৈতে উত্তৰ-পূব ভাৰত আৰু চুবুৰীয়া দেশসমূহৰ অৰ্থনৈতিক সম্পৰ্ক সুদৃঢ় কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বহুমূলীয়া চিন্তাৰ আদান-প্ৰদান কৰা হয়। এই সন্মিলনত অসম আৰু চুবুৰীয়া দেশসমূহৰ মাজত শক্তিশালী অৰ্থনৈতিক সম্পৰ্ক স্থাপনৰ পথ চিনাক্তকৰণ আৰু অদূৰ ভৱিষ্যতে এই চিন্তাক বাস্তৱত পৰিণত কৰিবলৈ আঞ্চলিক চৰকাৰ, আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আৰু বহুপক্ষীয় সংস্থাসমূহৰ সৈতে যোগাযোগ স্থাপনৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হয়।

(১৩) ২০২৪ চনৰ ২৩ ছেপ্টেম্বৰত ৩২ জনীয়া থাই প্ৰতিনিধি দল এটাৰ সৈতে অসম চৰকাৰৰ উচ্চ পৰ্য্যায়ৰ বিষয়াসকলৰ এখন আলোচনা সভা অনুষ্ঠিত হয় । আলোচনাত এন ই পি ২০২০ৰ অধীনত উদ্যোগ, সাংস্কৃতিক আৰু ভাষা বিনিময়, বৃত্তিমূলক প্ৰশিক্ষণ, পৰ্যটন, বিনিয়োগ প্ৰসাৰ, বাণিজ্য, ডক্টৰেট আৰু পোষ্ট ডক্টৰেট অধ্যয়নত ভাৰত-থাইলেণ্ডৰ সম্পৰ্ক, ভাষা পাঠ্যক্ৰম, ছাত্ৰ-অধ্যাপক বিনিময়, বৃত্তি, আৰু গবেষণা আৰু উন্নয়ন আদি সহযোগিতাৰ ক্ষেত্ৰসমূহৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হয়। ভাৰত চৰকাৰৰ বৈদেশিক পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয়ৰ সহযোগিতা আৰু দিহা-পৰামৰ্শত অসম চৰকাৰে এই উদ্দেশ্যসমূহৰ দিশত কাম কৰিব বুলি সহমতত উপনীত হয়।

(১৫) উন্নয়ন, প্ৰযুক্তি, আধ্যাত্মিকতা আৰু আঞ্চলিক সংযোগৰ ক্ষেত্ৰত সীমান্তৰ পাৰস্পৰিক সহযোগিতা বৃদ্ধিৰ বাবে চলি থকা প্ৰচেষ্টাৰ অংশ হিচাপে ২০২৫ চনৰ জুনত ভূটানৰ গেলেফু মাইণ্ডফুলনেছ চিটিৰ মূল সদস্যৰ দল এটাৰ অসম ভ্ৰমণ কাৰ্য্যসূচী এই বিভাগৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয় ।

প্ৰশ্ন নং(খ) উঃ ভাৰত চৰকাৰৰ বিত্ত মন্ত্ৰালয়, ৰাজহ বিভাগ, শুল্ক আয়ুক্তৰ কাৰ্যালয় (প্ৰতিৰোধমূলক), উত্তৰ-পূব অঞ্চল, শ্বিলং ৰ পোৱা তথ্য অনুসৰি অসমৰ সীমাৰ সৈতে সংলগ্ন চুবুৰীয়া ৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে বেপাৰ-বানিজ্যৰ বাবে থকা Land Port সমুহৰ তালিকা পৰিশিষ্ট 'ক' ত আৰু ২০১৬ ৰ পৰা এতিয়ালৈকে এনে Land Port ৰ জৰিয়তে হোৱা বেহা-বেপাৰৰ পৰিমাণ, মানুহ অহা-যোৱা কৰাৰ বৰ্ষভিত্তিক তথ্য পৰিশিষ্ট 'খ' সংলগ্ন কৰি দিয়া হ'ল ।

প্ৰশ্ন নং(গ) উঃ গুৱাহাটীত ভূটানৰ কনচুল জেনেৰেলৰ কাৰ্য্যালয় আছে যদিও ভূটানলৈ যোৱাৰ বাবে কোনো ধৰণৰ ভিছাৰ প্ৰয়োজন নাই ।

২০১৭ চনত গুৱাহাটীত স্থাপিত বাংলাদেশৰ সহকাৰী উচ্চায়ুক্তৰ কাৰ্য্যালয়ৰ লগতে ২০২৩-২৪ বৰ্ষৰ পৰা গুৱাহাটী, বঙাইগাওঁ আৰু শিলচৰ চহৰলৈ ভিছা প্ৰদান কেন্দ্ৰ সম্প্ৰসাৰিত হৈছে ।

তাৰোপৰি,উদ্যোগ, বাণিজ্য আৰু ৰাজহুৱা প্ৰতিষ্ঠান বিভাগৰ পৰা পোৱা তথ্য অনুযায়ী ইউৰোপীয় স্ংঘৰ দেশসমুহ (European Union) আৰু যুক্তৰাজ্যৰ (United Kingdom) প্ৰকৃত বিদেশী দূতাবাসসমূহ প্ৰধানকৈ নতুন দিল্লীত কেন্দ্ৰিত হৈ থকাৰ বিপৰীতে বিদেশী ব্যৱসায়িক ভ্ৰমণ আৰু নথি-পত্ৰ প্ৰমাণীকৰণৰ বাবে অসমৰ অনুমোদিত ভিছা আৰু বাণিজ্য কেন্দ্ৰৰ জৰিয়তে চম্ভালি লোৱা হৈছে । যেনে – (১)VFS UK Premium ApplicationCentre ৰে যুক্তৰাজ্যৰ বাবে ব্যৱসায়িক আৰু Standard Vissa চম্ভালে । গুৱাহাটীৰ ৰেডিছন ব্লু হোটেলত ইয়াৰ কাৰ্য্যলয় অৱস্থিত । একেদৰে, (২) VSF Global UK, VSF Global France & Schengel Processing এ ইউৰোপলৈ যোৱা ব্যৱসায়িক আৰু ভ্ৰমণ ভিছাৰ বাবে গুৱাহাটীত অস্থায়ী নামভৰ্তী সেৱা আগবঢ়ায় ।

প্ৰশ্ন নং(ঘ) উঃ কোনো দেশৰ বাণিজ্যিক কাৰ্য্যালয় অসমত স্থাপন হোৱা নাই আৰু নতুনকৈ এনে কোনো কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ পৰিকল্পনাৰ বিষয়ে এই বিভাগ জ্ঞাত নহয় ।

□□□□□□□□ □

List of LCSs/ICPs along Assam's Border				
S. No.	**Name of LCSs/ICPs**	**Neighbouring Countries**	**Name of State**	**Remarks**
1.	Guwahati Steamerghat	Bangladesh	Assam	Non-Functional
2.	Silghat LCS	Bangladesh	Assam	Non-Functional
3.	Kamardwisa LCS	Bhutan	Assam	Functional
4.	Darranga ICP	Bhutan	Assam	Functional
5.	Samrang LCS	Bhutan	Assam	Non-Functional
6.	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	Bangladesh	Assam	Functional
7.	Sutarkandi ICP	Bangladesh	Assam	Functional
8.	Mahisasan Railway Station	Bangladesh	Assam	Non-Functional
9.	Silchar RMS	Bangladesh	Assam	Non-Functional
10.	Badarpur LCS	Bangladesh	Assam	Non-Functional
11.	Dhubri Steamerghat	Bangladesh	Assam	Functional
12.	Mankachar ICP	Bangladesh	Assam	Functional
13.	Golakganj ICP	Bangladesh	Assam	Functional
14.	Jogighopa LCS	Bangladesh	Assam	Non-Functional
15.	Ultapani LCS	Bhutan	Assam	Non-Functional
16.	Hatisar LCS	Bhutan	Assam	Functional

Data on Trade & Passenger Movement through Assam Border(Since F.Y. 2016 till 16.07.2026) **পৰিশিষ্ট - খ**

S. No.	Name of Division	Name of Land Port	Financial Year	Import				Export				Passenger Movement	
				No. of Bill of Entry	Quantity (In MT)	Value (In Crore)	Commodities	No. of Shipping Bill	Quantity (In MT)	Value (In Crore)	Commodities	Incoming	Outgoing
	Karimganj	Sutarkandi	2016-17	1004	17,374.89	72.66	Food, Plastic, Drink, Cotton, Water Tank, Wooden Furniture, Cement, PP Woven Sacks and Bags, Melamine, Tissue, ETC.	2703	94,744.00	45.15	Lime Stone / Lime Stone (Broken Chips), Non Basmatice Rice, Pre-Stressed Concrete Sleepers, Dry Fish, Coal, Fresh Ginger, Fresh Fruits	3162	2995
	Karimganj	Sutarkandi	2017-18	1375	30,972.92	106.26		3029	129,826.00	55.90		3979	3637
	Karimganj	Sutarkandi	2018-19	1087	19,907.74	107.98		2037	43,003.23	35.97		4590	4231
	Karimganj	Sutarkandi	2019-20	1494	45,221.59	262.74		3349	63,536.03	67.02		5140	5027
	Karimganj	Sutarkandi	2020-21	1531	33,978.69	188.41		1845	68,453.82	49.34		245	285
	Karimganj	Sutarkandi	2021-22	2089	50,962.82	389.45		11630	726,206.42	108.58		801	934
	Karimganj	Sutarkandi	2022-23	1697	32,975.69	208.81		13833	924,235.50	201.83		7607	7397
	Karimganj	Sutarkandi	2023-24	1992	31,241.61	228.19		11476	1,095,699.15	124.75		7841	7690
	Karimganj	Sutarkandi	2024-25	2154	30,739.98	234.06		4964	567,361.29	73.10		5151	5170
	Karimganj	Sutarkandi	2025-26	551	16,487.10	111.91		9231	936,100.53	137.23		2797	2857
	Karimganj	Sutarkandi	2026-27 (Upto 16.07.2026)	81	2,003.08	15.65		3710	380,416.89	43.58		742	736
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2016-17	0	-	-	0	1255	6,385.52	15.72	Orange, Ginger, Poregranate, Grapes, foot wear, citrus fruits, betal leaves ,tomato	5027	4861
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2017-18	0	-	-	0	1356	8,277.26	14.94		5635	5709
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2018-19	0	-		0	1329	8,104.57	16.97		6870	6815
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2019-20	0	-	-	0	1009	4,534.56	12.33		7441	7458
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2020-21	1	125.00	6.90	Cement	123	992.13	1.67		0	0
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2021-22	0	-	-	0	532	5,338.97	8.19		0	0
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2022-23	0	-	-	0	486	11,643.63	4.07		3344	3221
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2023-24	0	-	-	0	539	2,931.08	6.42		6449	6464
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2024-25	0	-	-	0	159	1,331.81	3.40		2638	2643
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2025-26	0	-	-	0	298	2,890.93	7.98		1199	1116
	Karimganj	Karimganj Streamerghat and Ferry Station	2026-27 (Upto 16.07.2026)	0	-	-	0	22	95.44	0.30		320	273

	Guwahati	DARRANGA LCS	2016-17	1684	27535	28.5	MS BILLETS,FESI,FERRO MAGNESIUM,COAL,GYPSUM	1929	108945	103.54	HSD,MS,LPG,RICE & ESSENTIAL COMMODITIES	0	0
	Guwahati	DARRANGA LCS	2017-18	1184	23759	123.73	GYPSUM, FERRO SILICON PRODUCTS, COAL	4132	110256	153.02	HSD,MS,LPG,RICE & ESSENTIAL COMMODITIES	0	0
	Guwahati	DARRANGA LCS	2018-19	2406	26857	124.5	GYPSUM, FERRO SILICON PRODUCTS, COAL	6095	212061	188.71	HSD,MS,LPG,RICE & ESSENTIAL COMMODITIES	0	0
	Guwahati	DARRANGA LCS	2019-20	4120	388770.78	228.91	GYPSUM, FERRO SILICON PRODUCTS, MS BILLETS, SLAG AND ASH	6536	195707	428.27	HSD,MS,LPG, LAMC, PLANT MACHINERY	0	0
	Guwahati	DARRANGA LCS	2020-21	2838	135196.62	169.81	GYPSUM, FERRO SILICON PRODUCTS, MS BILLETS, SLAG AND ASH	6959	921327.2	378.48	HSD,MS,LPG, LAMC, PLANT MACHINERY	0	0
	Guwahati	DARRANGA LCS	2021-22	2941	225762.64	322.2741	GYPSUM, FERRO SILICON PRODUCTS, PLASTER CALCINED, POTATO	8995	255880.9	621.86	HSD,MS,LPG, LAMC, CHARCOAL, MS PRODUCTS, PLANT MACHINERY	0	0
	Guwahati	DARRANGA LCS	2022-23	4131	256836	373.17	GYPSUM, FERRO SILICON PRODUCTS, PLASTER CALCINED, LIQUID NITROGEN	10653	245188.88	771.66	HSD,MS,LPG, LAMC, CHARCOAL, MS PRODUCTS, PLANT MACHINERY	0	0
	Guwahati	DARRANGA LCS	2023-24	5612	362241	359.61	GYPSUM, FERRO SILICON PRODUCTS, PLASTER CALCINED, LIQUID NITROGEN, LIQUID OXYGEN	10873	169678	736.42	HSD,MS,LPG, LAMC, CHARCOAL, MS PRODUCTS, PLANT MACHINERY	0	0
	Guwahati	DARRANGA LCS	2024-25	5062	390984	330.16	GYPSUM, FERRO SILICON PRODUCTS, PLASTER CALCINED, LIQUID NITROGEN, LIQUID OXYGEN	10619	221392	815.24	HSD,MS,LPG, LAMC, CHARCOAL, MS PRODUCTS, PLANT MACHINERY	152	343

	Guwahati	DARRANGA LCS	2025-26	6034	467619.8539	450.76	Ferro-Silicon, Ferro-Silico Manganese, Gypsum, Plasters, Medical Grade oxygen, Nitrogen, Beer	11997	314013.57	841.761	HSD, Plant Machinery, LAMC, Charcoal, MS	294	739
	Guwahati	DARRANGA LCS	2026-27 (Upto 16.07.2026)	3365	148212.803	143.7498	Ferro-Silicon, Ferro-Silico Manganese, Gypsum, Plasters, Nitrogen, Beer	4218	91859.94	329.75	HSD, Plant Machinery, LAMC, Charcoal, MS,	5	52
	Guwahati	Kamardwisa LCS	2016-17	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	0	0
	Guwahati	Kamardwisa LCS	2017-18	1097	137342.54	5111.71	Cement (OPC,PPC) , Clinker , Gypsum	445	14451.26	31.56	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Oxygen & Acetylene	0	0
	Guwahati	Kamardwisa LCS	2018-19	2574	195371.808	8707.54	Cement (OPC,PPC) , Clinker , Gypsum	1602	61153.13	79.59	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Oxygen & Acetylene	0	0
	Guwahati	Kamardwisa LCS	2019-20	4030	231611.46	127.74949	Cement (OPC,PPC) , Clinker	1642	93030.01	92.28	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Oxygen & Acetylene	0	0
	Guwahati	Kamardwisa LCS	2020-21	3319	175789.12	115.77122	Cement (OPC,PPC) , Clinker	1929	93249	112.35	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Oxygen & Acetylene	0	0
	Guwahati	Kamardwisa LCS	2021-22	1476	157051.3	101.79147	Cement (OPC,PPC) , Clinker	2298	90599.3	163.28	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Oxygen & Acetylene	0	0
	Guwahati	Kamardwisa LCS	2022-23	1283	210829.82	105.68614	Cement (OPC,PPC) , Clinker	2111	100568.39	146.8	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Oxygen & Acetylene	0	0
	Guwahati	Kamardwisa LCS	2023-24	1518	222883.92	121.06163	Cement (OPC,PPC) , Clinker , Gypsum	2346	114871.446	344.97	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Oxygen & Acetylene,	0	0
	Guwahati	Kamardwisa LCS	2024-25	1618	258291.51	129.74091	Cement (OPC,PPC) , Clinker , Stone chips , Quartzite	2450	74395.778	171.6	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Oxygen & Acetylene,	0	0

Guwahati	Kamardwisa LCS	2025-26	2102	381540	178.86234	Cement (OPC,PPC) , Clinker , Stone chips , Quartzite	2326	75355.147	182.63877	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Tobacco Products, Oxygen & Acetylene,	0	0
Guwahati	Kamardwisa LCS	2026-27 (Upto 16.07.2026)	557	81756.91	41.1064	Cement (OPC,PPC) , Clinker , Stone chips , Quartzite	668	35174.657	75.9391	HSD, MS, Dry Fly Ash Coal, P P Granules, Fire Clay Bricks, Oxygen & Acetylene,	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2016-17	0	0	0	0	4373	128926.5	7.68	1. Boulder Stone 2. Coal	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2017-18	0	0	0	0	5467	183670	11.61	1. Boulder Stone 2. Coal	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2018-19	0	0	0	0	5592	253300	30.94	1. Boulder Stone 2. Coal	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2019-20	279	664.00923 Mt (Other Assorted Goods) 710712 Pcs (Readymade Garments) 2140.2 Sqm (Lungi)	22.6	1. Readymade Garments 2. Cotton Waste 3. Plastic Articles 4. Synthetic Net fabrics 5. Refined Palm Olein	2560	229439.3	18.21	1. Boulder Stone 2. Coal 3. Onion 4. Ginger	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2020-21	723	13650.69371 Mt (Other Assorted goods) 9859784 Pcs (Readymade Garments)	65.13	1. Readymade Garments 2. Cotton Waste 3. Plastic Articles 4. Synthetic Net fabrics 5. Particle Board	5663	559069.9	42.13	1. Boulder Stone 2. Coal 3. Stone Chips	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2021-22	1050	13249.19506 Mt (Other Assorted goods) 42340756 Pcs (Readymade Garments) 320293.4 Sqm (Saree & Lungi)	198.25	1. Readymade Garments 2. Cotton Waste 3. Particle Board 4. Synthetic Net fabrics 5. Refined Palm Olein	10389	896617.45	165.09	1.River Boulder Stone 2. Coal 3. Stone Chips 4. Maize 5. Wheat	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2022-23	1135	9119.59679 Mt (Other Assorted goods) 54132853 pcs (Readymade Garments) & 606260 sqm (Saree & Lungi)	182.52000	1. Readymade Garments 2. Cotton Waste of Garments. 3. Plastic Articles, 4. Synthetic Net Fabrics, 5. PVC Door	11038	842340.95	196.38	1. River Boulder Stone 2. Coal, 3.Maize, 4. Wheat, 5. Basmati Rice Perboiled	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2023-24	1013	15170.90373 Mt (Other Assorted goods) 12847774 Pcs (Readymade Garments) 426000 Sqm (Saree & Lungi)	102.73	1. Readymade Garments 2. Cotton Waste of Garments. 3. Plastic Articles, 4. Synthetic Net Fabrics, 5. PVC Door	5850	816387.39	111.35	1. River Boulder Stone 2. Coal, 3.Maize, 4. Ginger, 5. Onion	0	0

Dhubri	Golakganj LCS	2024-25	739	(Readymade Garm	67.54	1. Readymade Garments 2. Cotton Waste of Garments. 3. Plastic Articles, 4. Synthetic Net Fabrics, 5. Particle Board	3909	1017785.32	114.69	1. River Boulder Stone 2. Coal 3. Non Basmati Rice parboiled	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2025-26	157	1903.48	25.47	Garnetted stock, Synthetic Net Fabrics, Plastic Articles, Particle Board, Readymade Garments	4893	1243627.5	107.22	River Boulder Stone, Coal	0	0
Dhubri	Golakganj LCS	2026-27 (Upto 16.07.2026)	31	176.09	5.6	Synthetic Net Fabrics, Readymade Mosquito Net, Toilet Tissue Paper, Printed Books	1174	333631	29.71	River Boulder Stone, Coal	0	0

Dhubri	Hatisar LCS	2016-17	365	assorted	25.31	Timber, liquor, crushed stone	4870	assorted	328.13	mechinary parts, electrical and electornic items, MS, HSD, groceries	0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2017-18	1321	assorted	37.02		6104	assorted	445.9		0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2018-19	4488	assorted	84.56		5933	assorted	383.88		0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2019-20	1642	assorted	30.94		4999	assorted	233.02		0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2020-21	1048	assorted	37.69		14264	assorted	389.71		0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2021-22	1243	assorted	70.72		15016	assorted	727.56		0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2022-23	627	assorted	75.47		13688	assorted	761.29		0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2023-24	1606	assorted	113.96		12616	assorted	695.93		0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2024-25	1258	67813.04	128.37		11933	132153.8	768.55		0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2025-26	1342	47956.3	125.94		12979	188027.7	884.04		0	0
Dhubri	Hatisar LCS	2026-27 (Upto 16.07.2026)	410	13281.94	27.27		3705	48944.9	310.15		0	0

Dhubri	Mankachar LCS	2016-17	0	0	0	NA	0	0	0	Boulder Stone	550	549
Dhubri	Mankachar LCS	2017-18	0	0	0	NA	0	0	0		667	660
Dhubri	Mankachar LCS	2018-19	0	0	0	NA	0	0	0		567	560
Dhubri	Mankachar LCS	2019-20	**608**	**4429.558**	**28.735**	Plastic goods, Cotton waste, Synthetic net, Tissue paper,Glassware, PVC Door etc.	**1630**	**29349**	**20.662**		192	159
Dhubri	Mankachar LCS	2020-21	**488**	**3856.449**	**21.895**		**1818**	**66876**	**48.819**		0	0
Dhubri	Mankachar LCS	2021-22	**551**	**4366.228**	**25.737**		**1875**	**83952**	**62.964**		0	0
Dhubri	Mankachar LCS	2022-23	**433**	**3009.25079**	**28.167**		**2393**	**110105**	**87.906**		0	0
Dhubri	Mankachar LCS	2023-24	319	1933.01148	18.675		1407	68598	55.958		0	0
Dhubri	Mankachar LCS	2024-25	191	1300.48935	11.663		1390	82356	67.413		0	0
Dhubri	Mankachar LCS	2025-26	40	306.52801	2.562		1821	78269	68.565		0	0
Dhubri	Mankachar LCS	2026-27 (Upto 16.07.2026)	6	29.76214	0.381	Tissue Paper etc	0	0	0	NA	0	0

Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2016-17	0	0	0	NA	0	0	0	NA	0	0
Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2017-18	0	0	0	NA	0	0	0	NA	0	0
Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2018-19	0	0	0	NA	0	0	0	NA	0	0
Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2019-20	0	0	0	NA	0	0	0	NA	0	0
Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2020-21	0	0	0	NIL	1	999.6	0.0943	Crushed stone	0	0
Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2021-22	0	0	0	NIL	46	5588.26	1.8777	Coal, Boulder Stone, Crushed Stone	0	0
Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2022-23	0	231	0.5288	Garment Waste cotton jhute	160	30083.779	7.6118	Coal, Boulder Stone, Crushed Stone	0	0
Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2023-24	0	0	0	NA	19	2903.35	2.399	Coal, Boulder Stone, Crushed Stone	0	0

Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2024-25	4	1057.23	17.3517	Dredger Ancillary & Standard Accessories	9	1284.63	1.1492	Coal, Boulder Stone	0	0
Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2025-26	1	50	1.2943	Banga Survey-2 with Accessories(Vessel)	0	0	0	NA	0	0
Dhubri	Dhubri Steamerghat LCS	2026-27 (Upto 16.07.2026)	0	0	0	0	0	0	0	NA	0	0